

Đảo Ellis và công viên Central Park ở New York

Tác Giả: Bài Và  nh : Tr nh H o T m
Thứ Tư: 17 Tháng 2 Năm 2010 22:04

New York là thành phố đông dân và lớn nhất Hoa Kỳ đồng thời cũng là thành phố có ảnh hưởng văn hóa, tài chính, văn hóa, thời trang và giải trí.

th  ng m i, tài chính, văn h a, th i trang và gi i tr .

Tòa nhà Di Trú nơi tiếp đón di dân ngày xưa trên đảo Ellis

New York được người Mỹ thân ái gọi là “Quả Táo Lớn” (Big Apple) nhưng không hiểu rõ nghĩa là gì cho biết tên này do ký giả thể thao John Fitz Gerald viết trên tờ New York Morning Telegraph khoảng 1920 mãi đến thập niên 1970 tên gọi “Big Apple” mới được thông dụng. New York ngày xưa là cửa ngõ chào đón di dân tìm kiếm sự sống mới nên nơi đây đông đúc mới sinh ra dân khi New York trở thành một thành phố quốc tế với nhiều sự kiện thể thao.

Viếng đảo Ellis

River có tượng Nữ Thần Tự Do chúng tôi xuống phà tiếp tục đi sang đảo Ellis nằm cách đó không đầy 1 km với hàng ngàn Bß. Ellis ngày xưa là một đảo riêng biệt cách biệt thành phố New Jersey chỉ 100 mét nhưng ngày nay có một cây cầu nối liền vào bờ, cây cầu không cho dân chúng sống động nên từ Manhattan hay New Jersey muốn ra đảo Ellis du khách phải dùng phà.

Đảo Ellis và công viên Central Park ở New York

Tác Giả: Bài Và  nh : Tr nh H o T m
Thứ Tư: 17 Tháng 2 Năm 2010 22:04

C ng chính vào Vi n B o T ng Di Dân trên  o Ellis

 o Ellis t  1892  n 1954 l  c  s  thanh l c di dân t  n  c ngoài nh p c nh vào New York   thay th  Tr m Di Tr  Castle Garden   Manhattan hoạt  ng t  1855  n 1890 c a chính quyền tiểu bang New York. K  t  khi c  t a nh  Di Tr  trên  o Ellis th  c  s  thanh l c m i n y   c giao cho chính quyền liên bang qu n l y. Ngày nay di dân nh p c nh không c n d ng t u th y n a m  d ng phi c  sau khi h  s    c S  Di Tr  ch p thu n qua t a  i s  M  n n c  s  thanh l c trên  o Ellis  ng c a v  hiện nay tr  thành nh  B o T ng Di Dân ph c v  v  du lịch c ng v i t  ng N  Th n T  Do n m trong danh th ng quốc gia “Statue of Liberty National Monument”   i s  qu n l y c a c  quan c ng viên quốc gia US National Park Service.

T a nh  Di Tr  ngày x a trên  o Ellis l  m t ki n tr c c  3 t ng l u s n m u huy t   v i 4 ng n th p h nh c u nh n nh  nh ng ki n tr c   B c  u. T a nh    c thi t kế b i hai ki n trúc s  Edward Lippincott Tilton v  William Alciphron Boring t ng đoạt huy ch  ng v ng t i H i Ch  Paris n m 1900. S  di tr  liên bang trên  o Ellis m  c a hoạt  ng t  ngày 1 th ng 1, 1892 cho  n 12 th ng 11, 1954   t ng kiểm tra khoảng 12 triệu người di dân nh p c nh n  c M .

Trong 35 năm tr  c    c  khoảng 8 triệu người nh p c nh   c kiểm tra qua tr m Castle Garden   Manhattan do tiểu bang New York ph  tr ch. N m 1907 l  n m s  người qua tr m Ellis cao nhất với 1,004,756 di dân  n   y nh  ngày 17 th ng 4 c   n 11,747 người di dân  n  o Ellis. Nh ng ai nh n th y c  v n    s c kh e hoặc b nh t t   u b  g i tr  v  hay b  gi    b nh viên trên  o r t l u.

Đảo Ellis và công viên Central Park ở New York

Tác Giả: Bài Và  nh : Tr nh H o Tâm

Thứ Tư, 17 Tháng 2 Năm 2010 22:04

Th  ng các nhân viên y t  ở đây khám r t nhanh và v  các ch  t t b nh t t trên  o người di dân nên c  nhi u người gian l n bằng cách l n b  trong  o ra ngo i! Ai kh e mạnh đ  c nhân viên s  di trú ch t v n 29 câu hỏi nh  tên h , ngh  nghiệp và mang theo bao nhi u ti n. Thông th  ng m i người đ  c ch p thu n cho nh p c nh ch  m t t  2 đ n 5 gi  đ ng h    đ o Ellis tuy nhiên c  t t c  h n 3,000 người    ch t trong b nh viên trên đ o này.

  Công tr ng Times Square khu ph  v    m c a New York

Nhi u người b  t  ch i không cho nh p c nh v  nhân viên di trú nghĩ rằng h  s    g nh nặng cho x  h i. Kho ng 2% b  t  ch i vào nước M  và đ  c g i tr  v  nguy n qu n v  nh ng l y do nh  mang b nh truy n nhi m, c  ti n  n hay b nh tâm th n. Đ o Ellis   i l c đ  c g i      o n  c m t   hay      o tan n t con tim   b i v  s  người b  t  ch i n y    tr i qua m t chuy n v  t bi n gian nan xuyên đ i đ  ng đ   mong được nh p c nh vào M . Nhà văn Louis Adamic đ n M  t  n  c Slovenia   v ng   ng Nam  u Ch u vào năm 1913 m  t  m t   m d i   đ o Ellis      ng ta v  nhiều di dân kh c n m ng  trên nh ng chiếc gi  ng ch ng trong m t căn phòng l n. Không c  ch n  m khi n   ng run r y v i l nh, su t   m không ng  n m nghe tiếng ng y v  tiếng m  trong gi c m  v i h ng ch c ng n ng  khác nhau. C  s    đ o r t l n n i căn phòng  n c  th  ch a h n 1,000 người!.

Trong thời Đ  Nh t Th  Chi n, người Đ c đ t ph  kho thu c n    c u t u Black Tom khi n t a nh  di trú trên đ o Ellis h  h i. Người ta s a chữa l i nhi u n i trong    c  trên nh  h nh cung  

tòa nhà chính hiện nay. Trong thời chiến  o Ellis còn là n i t m gi  nh ng th  ng buôn người Đ c cũng là tr m chuy n tiếp nh ng th  ng b nh binh t  chi n tr  ng g i v . Trong thời chiến s  di dân  n giảm đáng kể ch  có vài chục ngàn người  n trong m t năm, ít h n bình th  ng  n hàng trăm ngàn người. Sau Th  Chi n Th  Nh t s  di dân  n tăng tr  l i v i m c nh  tr  c   .

Làn sóng di c   ng  o ch m  t vào năm 1924 sau khi Luật Di Tr  m i   c thông qua gi i h n s  người nh p c nh và cho phép chuy n th  t c ph ng v n qua các tòa   i s  M    nước ngoài. Sau thời gian    tòa nhà trên  o Ellis tr  thành n i t m gi  ch  t ng xuất nh ng di dân nh p c nh b t hợp pháp.

Tiếp  n là Th  Chi n Th  Hai c  s  trên  o tr  thành căn c  hu n luyện l c l  ng tu n d y n và cũng là n i tập trung    c  l p nh ng s c dân mà nước h  đang tuyên chi n với Hoa K        phòng    th m hay phá hoại, có 7,000 người Đ c, Ý và Nh t B n b  gi      .

V i  o luật N i An (Internal Security Act) 1950 n i   y    t m gi  nh ng thành viên c a những t  ch c C ng S n và Ph t X t, cao   m lên t i 1,500 người năm 1952, sau khi n i l ng luật di tr  s  người b  gi  ch  còn l i 30 người. Tháng 11 năm 1954,  o Ellis   ng c a và người ta b t đầu v n   ng    tòa nhà này tr  thành di tích lịch s  của Hoa K . M i t i ngày 15 tháng 10, 1966  o Ellis c ng v i t  ng N  Th n T  Do tr  thành Di Tích Lịch S  Quốc Gia   t    i quy n quản lý c a S  Công Viên Quốc Gia.  o Ellis nguyên th y ch  r ng có 3.3 acres nh ng ngày nay   n 27.5 acres vì    c l p   n ra bi n b ng   t   o     xây h  th ng    ng xe    n ng m và nh ng    ng h m xe h i khác.

Chúng tôi vào tòa nhà chính màu    3 t ng l u ngày xưa là n i   n tiếp và thanh l c di dân nay là nhà bảo tàng v  di dân (Ellis Island Immigration Museum). Nhà bảo tàng này không có thu lệ phí và m  c a m i ngày t  8 gi  30 sáng   n 6 gi  15 chi u. Phải tuân theo các   u l  v  an ninh cũng nh  không    c hút thuốc hoặc nh i k o cao su trên  o Ellis cũng nh   o N  Th n T  Do, con n t ph i có s  gi m h  c a người l n.      n hoặc th c u ng    c   ng    nh ng n i ch    nh nh  các quán   n, gi i kh t.

B n trong tòa nhà chính là viên bảo tàng tr ng bày các    v t, hình   nh,   n ph m, phim ảnh (video), nh ng câu chuy n    c   c liên quan   n l ch s    i 4 th  k  c a người di dân   n n  c M . B n ngoài có b c t  ng vinh danh nh ng di dân g i là “American Immigrant Wall of Honor” hiện nay ghi tên trên 600,000 di dân b t k    n c ng n o trên n  c M . Có 2 phòng l n    c tái tạo nh  h i ti n kh i là Phòng Hành Lý (The Baggage Room) ngày x a mỗi ngày có

Đảo Ellis và công viên Central Park ở New York

Tác Giả: Bài Và  nh : Tr nh H o Tâm
Thứ Tư, 17 Tháng 2 Năm 2010 22:04

hàng ngàn người qua đây để nhận hành lý trước khi lên tàu vào Phòng Khai Trình (Registry Room) để gặp nhân viên Sĩ Di Trú có nhiệm vụ dẫn bằng người chỉ đường.

Nhà báo tàng có nhiệm vụ khu vực Peopling of America trước kia là phòng vé xe lửa nơi người di dân mua vé để vào nơi đến nay triển lãm hình ảnh 400 năm chính sách thu nhận di dân. Khu khác là American Family Immigration History Center được mở cửa vào ngày 17 tháng 4, 2001 nơi đây trưng bày những quy định ghi tên những con tàu đi vào hải cảng New York từ 1892 đến 1924. Du khách có thể vào xem 11 lãnh vực tài liệu như số nhật ký hành trình của những con tàu, hình ảnh của nó và danh sách hành khách theo chuyến tàu. Những người nhập nhàn ra tên tuổi của tiên mình ngày xưa đã qua đây để vào nước Mỹ.

Công viên Central Park

Công viên Central Park ngay giữa trung tâm Manhattan

Du lịch là đi tìm hoa thơm cỏ lạ nên đến New York mà không vào Central Park là mất đi thú vui sót. Người dân New York thường hào hứng công viên Central Park của mình vì giữa đô thị “ai cũng tìm được, tìm vàng bạc nhiều!” Người giàu có ở Manhattan phải sống trong những chung cư trên những lầu cao hàng trăm tầng mà giữa thành phố lại dành ra một khu đất rộng lớn đến hơn 1 dặm vuông (843 acres hay 341 hectares) trồng cây làm nơi thư giãn vui chơi cho dân chúng.

Central Park đ  c m  c đa năm 1859, hoàn t  t năm 1873 và được xây dựng b  i kiến trúc s  n  i tiếng v   v  n c  nh (landscape) Frederick Law Olmsted và ph   tá là nhà ki  n trúc Calvert Vaux.

Công viên không có núi gi   s  n, c   x  n th  ng t  p, hoa tr  ng ph  ng phiu đ  y v   nh  n tạo mà h  u h  t c  nh tr  i đ  u trông r  t thi  n nhiên “bu  ng u t  u x   trông th  t u nh  n” b  n mùa, tám ti  t cây c  i hoa c   thay đổi v  i thi  n nhiên. Trong công viên có những ao hồ thanh t  nh v  i lau s  y, hoa s  ng m  c đ  y không th  y b   tr  t xi măng, có nhi  u l  i ng   quanh co cho người đi b  , có hai n  i tr  t băng tuy  t vào mùa Đ  ng nh  ng là h   b  i cho nh  ng th  ng H  .

Trong công viên có v  n bách th   Central Park Zoo h  p d  n tr   con và v  n hoa Central Park Conservatory Garden r  ng 6 acres là n  i duy nhất m  i th  c s   th  y b  n tay con người nh  ng vào g  i là “formal garden” theo kiểu v  n c  nh Anh, Pháp hoa c   c  t x  n theo nh  ng đường nét hoa v  n, hình học.

Công viên Central Park là n  i thi  n nhiên hoang dã (nh  ng th  c s   do con người tạo ra) nên là   c đ  o quy t   nh  ng loài chim di trú bay v   đây nhất là trong hai mùa Xuân và Thu r  t h  p d  n đ  i v  i nh  ng người có th   ng  m chim (bird watchers) và người ta    c l  ng có đ  n 275 gi  ng chim nhìn thấy    đây. V   nh  ng con s   c  a Central Park: có khoảng 26,000 ngàn cây trong công viên (lo  i cây nhi  u nhất là American Elm 1,700 cây). Có 36 cây c  u, 21 v  n ch  i (playgrounds), 9,000 b  ng đá n  u đ  t n  i nhau s   dài đ  n 7 miles. Chu vi công viên là 6 miles (hình ch   nh  t dài 2.5 miles, ngang 0.5 miles, chiều dài t  t c   nh  ng con đường đi b   là 58 miles.

Có th   lái xe xuyên qua công viên trên nh  ng đ  ng Park Drives v  i v  n t  c t  i đa là 25 mph (l   ý vào cuối tuần có nhi  u đ  ng xe đ  ng l  i dành cho người đi b  ). M  i năm có 25 triệu du khách vào xem. Gi   m   c  a t   6 gi   sáng đ  n 1 gi   đêm (công viên rất nguy hiểm vào ban đêm). Đ  u xe hơi khó trong công viên, nên tìm ch   đ  u bên ngoài có tr   ti  n. Có nhiều quán   n trong công viên. Central Park n  m giữa khu Manhattan t   đ  ng 59th St. t   h  ng Nam kéo dài đ  n đ  ng 110th St.    h  ng B  c và t   5th Ave.    phía Đ  ng sang Central Park West (t  c 8th St.) phía Tây. Central Park mi  n ph  i tr   S   Th   l   ph  i \$10 người l  n, \$7 cao niên trên 65 và \$5 tr   con (3-12 tuổi).

C  ng nh   nh  ng thành ph   khác trên nước M  , New York có r  t nhiều th  ng c  nh, di tích, bảo tàng c  n th  m vi  ng và m  i n  i đ  u bán vé vào c  a. Ti  t ki  m nhất là mua New York Pass, mua m  t l  n đi h  t các th  ng c  nh có giá chia ra t   1 đ  n 7 ngày khoảng \$75 đ  n \$190 cho người l  n (tr   em r   h  n t   \$55-\$150), đ  c gi   có th   mua    trang mạng www.newyorkpass.co

[m](#)

V  th c  n ở New York v i l  thành phố r t  ng người di dân n n c  c c m n  n m i mi n trên th  gi i.

Nh  ng xe b n th c  n trên   ng ph  New York

Ng  i  ng  u v    Đ i L i c  nh  ng m n l m cho New York n i tiếng nh  b nh trên bagels, cheesecake v  New York-style pizza.   a ph  ng New York c  nh  ng m n n i tiếng nh  th t b  New York Steak, New York Clam Chowder (ch o ng u), m n   c s n c a người M  l  Hamburger c ng xuất x  t  New York do m t người Đ c t  thành phố Hamburg s ng ch .

C  h n 4,000 xe b n th c  n   c chính quyền c p giấy phép, nhi u ch  xe l  di dân t  miền Trung  ng b n c c m n nh  Falafel (viên trên   c chi n b ng b t v i th    u), m n th t x u Kebaks (l m b ng th t c u,   ) v  nh  ng m n  n nhanh nh  Pretzels (b nh th t n  m  c u T ng Th ng Bush “con”  n b  m c c    o n o), Hamburger, Hotdogs v.v... G n   y th m m n b nh m  th t S i G n m  c  hai ch  nh n người Vi t ki n nhau ra t a v  tr nh nhau b n quy n bình m  th t. Hai  ng n y Th y Nga Paris c n ph i... vinh danh v  ph  bi n   c s n qu  h  ng trên th  ng tr  ng quốc t .

Nhiều b n tr  c ng nh  s n s n g p tr ng ch  hoa T t Bolsa-Ph  c L c Th  ph  b nh t i   o n y vi t k y s  du lịch c  n i di tích lịch s , th ng c nh, m n  n kh  khan m  không chi tiết c  th  nh  n i n o c  nhi u hoa th m c  l     c c b n  i t m. Th  theo nguy n v ng y u c u c a c c b n   c gi  t i xin h  m   t th i:   New York mu n t m hoa th m c  l  v    m khách du Xuân c  th  b  xuống c ng tr  ng Times Square n i   m ng  c thời gian      t ph o b ng m i   p giao th a s ng n m m i  t s  g p v  v n c c lo i hoa n  v    m    m i s c m u, quốc t  ch  tha h  m  th  ng ngo n... giao l u:

*“Em nh  cô gái hãy còn Xuân
Trong tr ng thân ch a  m b i tr n
Xuân đ n hoa m , hoa m n n 
Gái Xuân giữ  a bên sông V n...”
 (“Gái Xuân” th  Nguy n B nh, nh c T  V )*